

Брюксел, 26 септември 2025 г.
(OR. en)

13264/25

AGRI 447
AGRIFIN 104
FIN 1119

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 25 септември 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 519 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА
ФИНАНСОВ ДОКЛАД ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОНД ЗА
ГАРАНТИРАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ЕВРОПЕЙСКИЯ
ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ФИНАНСОВА 2024 ГОДИНА

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 519 final.

Приложение: COM(2025) 519 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 25.9.2025 г.
COM(2025) 519 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**ФИНАНСОВ ДОКЛАД ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ЕВРОПЕЙСКИЯ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ**

ФИНАНСОВА 2024 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	БЮДЖЕТНА ПРОЦЕДУРА.....	2
1.1.	Финансова рамка за периода 2021—2027 г.....	2
1.2.	Проектобюджет за 2024 г., писмо за внасяне на корекции № 1/ 2024 г. и приемане на бюджета за 2024 г.....	3
2.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ЗА 2024 Г. ЗА ЕФГЗ И ЕЗФРСР	4
2.1.	Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)	4
2.1.1.	Месечни плащания	4
2.1.2.	Намаления на месечните плащания.....	4
2.1.3.	Пряко управление на разходите от Комисията.....	5
2.2.	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Инструмент на Европейския съюз за възстановяване (EURI)	6
2.2.1.	Плащания.....	7
2.2.2.	Намаления на плащанията	7
2.2.3.	Разходи под прякото управление на Комисията	7
3.	УСВОЯВАНЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ЕФГЗ И ЕЗФРСР	9
3.1.	Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)	9
3.2.	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Инструмент на Европейския съюз за възстановяване (EURI)	10
4.	МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ.....	12
4.1.	Увод	12
4.2.	Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК)	12
4.3.	Прилагане на дял V, глава III от Регламент (ЕС) № 1306/2013 и дял IV, глава III от Регламент (ЕС) 2021/2116 (проверка на трансакциите).....	13
5.	УРАВНЯВАНЕ НА СМЕТКИ.....	13
5.1.	Уравняване по съответствие.....	13
5.2.	Финансово уравняване	15
5.3.	Жалби, подадени пред Съда на Европейския съюз срещу решения за уравняване	16
6.	ОТНОШЕНИЯ С ПАРЛАМЕНТА И С ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА	17
6.1.	Отношения с Парламента	17
6.2.	Отношения с Европейската сметна палата	17

1. БЮДЖЕТНА ПРОЦЕДУРА

С реформираната обща селскостопанска политика за периода 2023—2027 г. бяха въведени стратегически подход и нов модел за осъществяване на ОСП, насочен към изпълнението и резултатите. С новата ОСП се консолидират до голяма степен двата съществуващи фонда — Европейският фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) — под единната рамка на стратегическите планове по ОСП, обхващащи финансирането на подпомагането на доходите, развитието на селските райони и подкрепата за определени сектори. Въпреки това все още съществуват пазарни мерки, които продължават да се прилагат извън стратегическите планове по ОСП в рамките на новата ОСП. 2024 г. беше втората година от периода на изпълнение на стратегическите планове по ОСП.

1.1. Финансова рамка за периода 2021—2027 г.

Разходите по общата селскостопанска политика (ОСП) се финансират в рамките на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027, както е предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета¹. По-конкретно разходите по ОСП са част от тавана, определен за функция 3 — Природни ресурси и околна среда. В рамките на този общ таван е определен специфичен подтаван за свързаните с пазара разходи и директните плащания, финансирани от ЕФГЗ.

Подтаванът за ЕФГЗ беше коригиран вследствие на прехвърлянето на някои суми от директните плащания към развитието на селските райони, финансирано по линия на ЕЗФРСР, както и прехвърлянето на суми от развитието на селските райони към директните плащания. В допълнение бяха направени някои корекции в контекста на междинния преглед на МФР през 2024 г., както е предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) 2024/765 на Съвета². Поради това, въз основа на Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/128 на Комисията³ и неговите последващи изменения, с които се установява наличното нетно салдо за разходите по линия на ЕФГЗ, сумите по ОСП, включени във функция 3 на многогодишната финансова рамка (за периода 2021—2027 г.), са:

Таблица 1

(в млн. евро; по текущи цени)

Функция 3*	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Общо	55 713,0	53 365,9	53 626,9	53 757,9	53 890,9	54 021,9	54 155,9
от които:							
— Разходи, свързани с пазара, и директни плащания, а), б), в), г)	40 368,0	40 638,2	40 692,2	40 602,1	40 528,9	40 541,2	40 495,8
— Развитие на селските райони, а), б), в)	15 345,0	12 727,7	12 934,7	13 155,8	13 226,0	13 331,7	13 505,1

¹ ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 11.

² ОВ L, 2024/765, 29.2.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>.

³ ОВ L 40, 4.2.2021 г., стр. 8.

Външни целеви приходи	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
NextGenerationEU, д)	2 387,70	5 682,80					

* Природни ресурси и околна среда, свързани с ОСП

а) След годишни трансфери от ЕФГЗ към ЕЗФРСР за финансовите години 2021—2023 на обща стойност 3463,1 млн. евро на основание член 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 и за финансовите години 2024—2027 на обща стойност 7123,8 млн. евро на основание член 103, параграф 1, буква а) и член 103, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

б) След годишни трансфери от ЕЗФРСР към ЕФГЗ за финансовите години 2021—2023 на обща стойност 1633,4 млн. евро на основание член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 и за финансовите години 2024—2027 на обща стойност 2360,9 млн. евро на основание член 103, параграф 1, буква б) и член 103, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

в) След годишни трансфери от ЕФГЗ към ЕЗФРСР за финансовите години 2021—2023 на обща стойност 171,9 млн. евро на основание член 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 и за финансовите години 2024—2027 на обща стойност 20 млн. евро на основание член 17, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

г) След намаление с общ размер от 440 млн. евро за годините 2025—2027 вследствие на междинния преглед на МФР.

д) член 58, буква а) от Регламент (ЕС) № 1305/2013.

1.2. Проектобюджет за 2024 г., писмо за внасяне на корекции № 1/ 2024 г. и приемане на бюджета за 2024 г.

Първоначалният проектобюджет за 2024 г. бе приет от Европейската комисия и предложен на бюджетния орган на 5 юли 2023 г. На 5 септември 2023 г. Съветът прие своята позиция относно проектобюджета за 2024 г. Комисията представи писмо за внасяне на корекции № 1/2024 към проекта на общ бюджет на Европейския съюз на 9 октомври 2023 г., а Европейският парламент прие своята позиция на 18 октомври 2023 г.

Председателят на Съвета свика помирителния комитет на 23 октомври 2023 г. Помирителният комитет постигна съгласие по общ текст, който беше одобрен от Съвета на 20 ноември 2023 г. и от Парламента на 23 ноември 2023 г.

Общо за ЕФГЗ гласуваните бюджетни кредити за поети задължения в бюджета възлязоха на 40 517,3 млн. евро, а бюджетните кредити за плащания — на 40 505,5 млн. евро.

Общо за ЕЗФРСР гласуваните бюджетни кредити за поети задължения в бюджета възлязоха на 13 155,8 млн. евро, а бюджетните кредити за плащания — на 11 991,9 млн. евро.

Допълнителни подробности относно сумите, свързани с проектобюджета на Комисията за 2024 г., както и позицията на Съвета и на Европейския парламент, писмото за внасяне на корекции и одобрения бюджет, са предоставени в приложение 1.

Що се отнася до целевите приходи, към момента на изготвяне на бюджета за 2024 г. размерът на целевите приходи, които се очакваше да бъдат събрани през бюджетната 2024 година, възлизаше на 400 млн. евро за ЕФГЗ и на 200 млн. евро за ЕЗФРСР.

При приемането на бюджета за 2024 г. от бюджетния орган бе взет предвид прогнозният размер на целевите приходи от ЕФГЗ във връзка с нуждите от

финансиране на основното подпомагане на доходите за устойчивост. За подробности относно събирането, използването и евентуалното пренасяне на целевите приходи, моля, направете справка с приложения 2 и 3.

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ЗА 2024 Г. ЗА ЕФГЗ И ЕЗФРСР

2.1. Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)

В член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116⁴ е посочено, че Комисията извършва месечни плащания за разходите, направени от акредитираните разплащателни агенции на държавите членки през съответния месец. Месечните плащания се правят за всяка държава членка най-късно на третия работен ден от втория месец, следващ този, през който са направени разходите.

Месечните плащания представляват възстановяване на вече направени нетни разходи (след приспадане на приходите) и се предоставят въз основа на месечните декларации, изпращани от държавите членки⁵. Ежемесечното осчетоводяване на разходите и приходите подлежи на проверки и корекции въз основа на тези декларации. Освен това въпросните плащания стават окончателни, след като Комисията направи проверките съгласно процедурата за уравниване на сметките.

Плащанията, извършени от държавите членки от 16 октомври 2023 г. до 15 октомври 2024 г., са обхванати от системата за месечни плащания.

За цялата финансова година общият размер на потвърдените с решение месечни плащания възлиза на 40 437,6 млн. евро. Като се вземат предвид възстановените суми въз основа на решения за уравниване на сметките, действително изплатени на държавите членки са общо 40 011,7 млн. евро.

2.1.1. Месечни плащания

Комисията прие решение за плащане за всеки от дванадесетте периода от финансовата година.

За подробности вж. приложение 4.

2.1.2. Намаления на месечните плащания

За някои мерки, финансирани от ЕФГЗ, финансовите тавани се определят в законодателството на Съюза. Когато въз основа на декларацията за разходите се установи, че тези финансови тавани са били намалени, се прилагат намаления на месечните плащания за частта от разходите, надвишаваща тези тавани, която се счита за „недопустими разходи“. През 2024 г. бяха направени намаления за нетна сума от 5,8 млн. евро на месечните плащания, извършвани към държавите членки, във връзка с превишаването на финансовите тавани.

⁴ ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 187.

⁵ Месечните декларации за разходите се изпращат от държавите членки до 7-о число на месец N+1.

2.1.3. Пряко управление на разходите от Комисията

Комисията извършва плащания под пряко управление за определени мерки. Те са свързани главно с оперативна техническа помощ и мерки за насърчаване, прилагани чрез многонационални програми и действия. За подробности вж. таблици 2 и 3. Подробности относно гласуваните бюджетни кредити, изразходвани под прякото управление на Комисията през финансовата 2024 година за оперативни и административни разходи, са представени в приложения 5 и 6.

Таблица 2

(в евро; по текущи цени)

Оперативна техническа помощ по линия на ЕФГЗ	
Бюджетна позиция: 08.020603	
Описание	
Система за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС)	
Сателитни изображения и закупуване на данни	
Структура на земеделските стопанства и земеделски проучвания	
Информационни технологии	
Информационни мерки по ОСП	
Институционална комуникация	
Одит и контрол	
Проучвания и оценки	
Общо поети задължения	146 630 268,57
Общо изплатени суми	120 339 755,99

Таблица 3

(в евро; по текущи цени)

<i>Насърчаване на селскостопански продукти — многонационални програми и действия, изпълнявани от Комисията при пряко управление</i>	
Бюджетна позиция: 08.020303	
Описание	
Програми за насърчаване (многонационални), мисии на високо равнище, техническа помощ и експерти	
Общо поети задължения от гласувани бюджетни	77 773 000,00
Общо поети задължения от целеви приходи	3,066,568.32
Общо изплатени суми	55 922 342,57

2.2. Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Инструмент на Европейския съюз за възстановяване (EURI)

В член 31, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116⁶ се посочва, че след като вземе решение за изпълнение за одобряване на стратегическия план по ОСП, Комисията изплаща на държавата членка начална сума за предварително финансиране за цялата продължителност на стратегическия план по ОСП. В член 32 от Регламент (ЕС) 2021/2116 също така се предвижда за всеки стратегически план по ОСП да се извършват междинни плащания за възстановяване на разходите, направени от акредитираните разплащателни агенции по изпълнението на стратегическите планове по ОСП.

По отношение на изпълнението на програмите за развитие на селските райони, одобрени съгласно Регламент (ЕС) № 1306/2013, в член 34 от въпросния регламент се посочва, че общият сбор от предварителното финансиране и междинните плащания не надхвърля 95 % от участието на ЕЗФРСР по всяка отделна програма за развитие на селските райони. В зависимост от наличието на необходимите средства Комисията извършва междинни плащания за възстановяване на разходите, направени от акредитираните разплащателни агенции по изпълнението на програмите, като отчита намаляванията и спиранията, приложени съгласно член 41.

Както се посочва в член 37 от Регламент (ЕС) № 1306/2013, след получаването на последния годишен доклад за напредъка по прилагането на програмата за развитие на селските райони Комисията изплаща салдото, при условие че са налични

⁶ ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 187.

необходимите средства, въз основа на действащия финансов план, на годишните счетоводни отчети за последната година от изпълнението на съответната програма за развитие на селските райони и на съответното решение за уравниване.

2.2.1. Плащания

Комисията пристъпва към възстановяване на разходите за всяка тримесечна декларация за разходите за финансовата година.

За подробности вж. приложение 7.

2.2.2. Намаления на плащанията

През 2024 г. бяха направени намаления за нетна сума от 285,2 млн. евро на плащанията, извършвани към държавите членки, въз основа на тримесечните декларации за разходите за 2024 г. За мерките, финансирани по линия на ЕЗФРСР, финансовите тавани се определят в съответствие със законодателството. Разходите, надхвърлящи тези тавани, се смятат за „недопустими разходи“ и водят до намаления на плащанията.

2.2.3. Разходи под прякото управление на Комисията

Комисията извършва плащания под пряко управление за определени мерки и действия, свързани главно с оперативна техническа помощ. За подробности вж. приложения 4 и 5. Подробности относно гласуваните бюджетни кредити, изразходвани под прякото управление на Комисията през финансовата 2024 година за оперативни разходи, са представени в приложения 5 и 6.

Таблица 4

(в евро; по текущи цени)

Техническа помощ по линия на ЕЗФРСР	
Усвояване на бюджетните кредити за поети задължения	
Бюджетна позиция: 08.030200	(в евро)
Описание	
Мрежови дейности в подкрепа на Общата селскостопанска политика (ОСП)	
Информационни технологии	
Техническа експертна платформа за финансови инструменти	
Институционална комуникация	
Проучвания и оценки	
Одит и контрол	
Европейска мрежа за оценка	
База данни за биологичното земеделие	
Общо поети задължения	27 989 102,58
Общо изплатени суми	21 483 103,23

Таблица 5

(в евро; по текущи цени)

Техническа помощ по линия на ИЕСВ	
Усвояване на бюджетните кредити за поети задължения	
Бюджетна позиция: 08.030300	(в евро)
Описание	
Дългосрочна визия за селските райони на ЕС	
Информационни технологии	
Общо поети задължения	-
Общо изплатени суми	926 542,00

3. УСВОЯВАНЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ЕФГЗ И ЕЗФРСР

3.1. Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)

Усвояването на бюджетните кредити за ЕФГЗ възлезе на 40 810,0 млн. евро. Тези разходи бяха финансирани от първоначалните бюджетни кредити, като бяха използвани целевите приходи, предназначени за ЕФГЗ. От общо 568,8 млн. евро целеви приходи за ЕФГЗ, събрани през 2024 г. (от които 555,8 млн. евро от споделено управление), 1,9 млн. евро бяха използвани за покриване на нужди, свързани с плащанията.

В рамките на глава 08 01 поетите задължения по ЕФГЗ за разходи за административна подкрепа по бюджетна статия 08 01 01 възлязоха на 4,3 млн. евро.

В рамките на глава 08 02 общите разходи по ЕФГЗ за интервенции, свързани с пазара, в рамките на плановете по ОСП (бюджетна статия 08 02 02) и извън плановете по ОСП (бюджетна статия 08 02 03) възлизат на 2739,5 млн. евро. Освен това 3 млн. евро целеви приходи бяха изразходвани за популяризиране чрез многонационални програми⁷.

Директните плащания за финансовата 2024 година бяха извършени в рамките на плановете по ОСП (бюджетна статия 08 02 04) в съответствие с правилата, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/2115, и извън плановете по ОСП (бюджетна статия 08 02 05), в съответствие с правилата, предвидени в Регламент (ЕС) № 1307/2013⁸. Свързаните с тях разходи възлязоха на 37 427,3 млн. евро.

Освен това 465,5 млн. евро бяха използвани от селскостопанския резерв за финансиране на различни извънредни мерки за подпомагане.

И накрая, бяха поети задължения за 169,6 млн. евро по статии 08 02 06 — Стратегия за политиката, координиране и одит (от които 146,6 млн. евро за техническа помощ), и 0,7 млн. евро по 08 02 99 — Приключване на предишни програми и дейности.

Непълното усвояване на ЕФГЗ се дължи на 566,9 млн. евро бюджетни кредити от целеви приходи, които бяха пренесени за 2025 г. Освен това неусвоените бюджетни кредити от селскостопанския резерв възлязоха на 366,5 млн. евро. Цялата сума беше пренесена в селскостопанския резерв за 2025 г. в съответствие с разпоредбите на член 16, параграф 2 от Регламент 2021/2116, отчасти за финансиране на останалите разходи, свързани с извънредните мерки за 2024 г.

За подробности относно изпълнението на бюджета по области на политиката, както и относно използването на целевите приходи, моля, направете справка в приложения 8, 9, 10, 11 и 12.

⁷ Общите разходи за насърчаване на многонационалните програми (пряко управление) възлизат на 80,8 млн. евро.

⁸ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 608.

3.2. Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Инструмент на Европейския съюз за възстановяване (EURI)

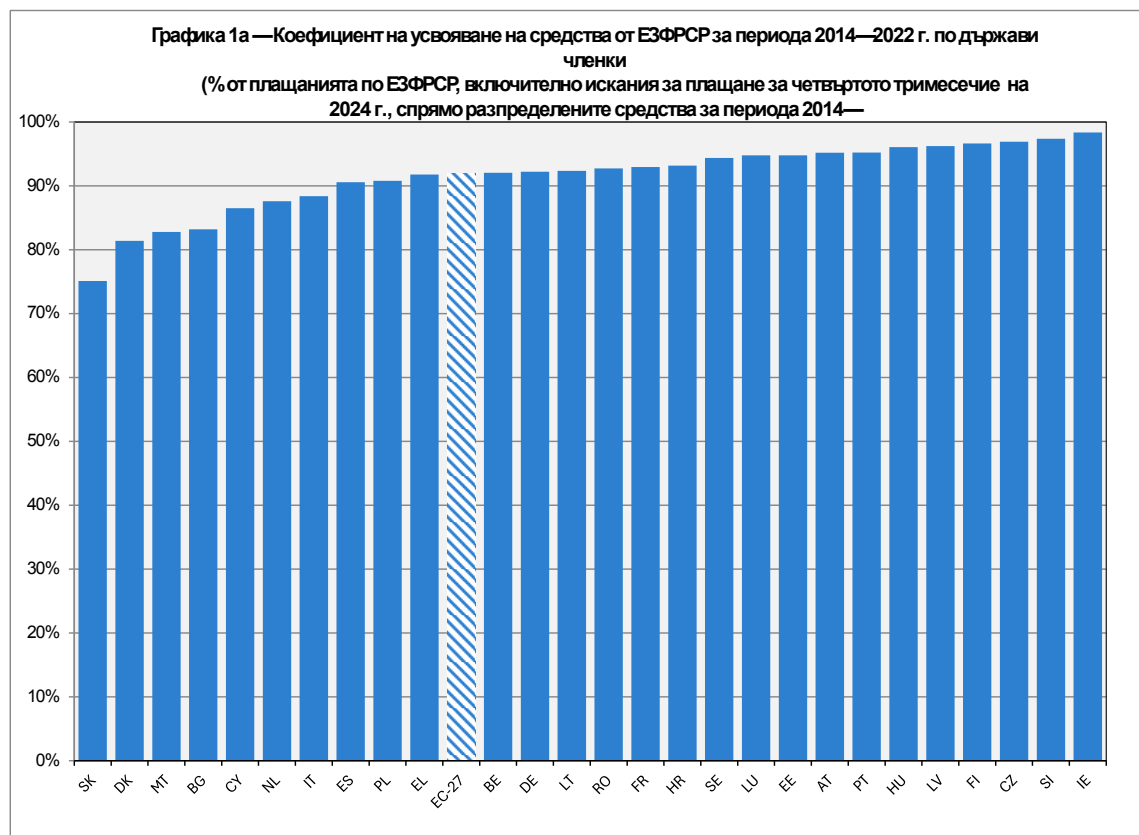
Усвояването на бюджетните кредити за поети задължения по ЕЗФРСР възлезе на 13 155,9 млн. евро (приложение 13). Тези поети задължения за разходи бяха финансирани от първоначалните гласувани бюджетни кредити, като бяха използвани вътрешните целеви приходи, предназначени за ЕЗФРСР.

В рамките на глава 08 01 сумата, за която е поето задължение от ЕЗФРСР, е 2,2 млн. евро за административна подкрепа на програмата.

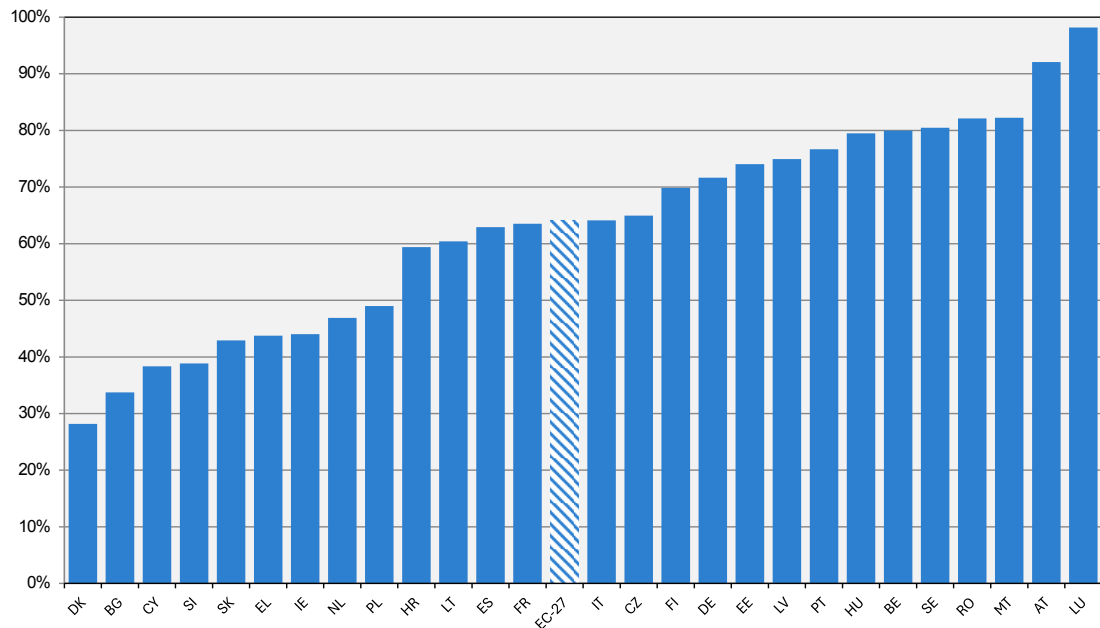
В рамките на глава 08 03, освен сумата, за която е поето задължение, свързано с изпълнението на видовете интервенции по стратегическите планове по ОСП (13 125,5 млн. евро), бяха поети задължения в размер на:

- 28,0 млн. евро за оперативна техническа помощ;
- 0,2 млн. евро за операции по изплащане на средства по програмите за развитие на селските райони през предходни периоди (преди 2023 г.).

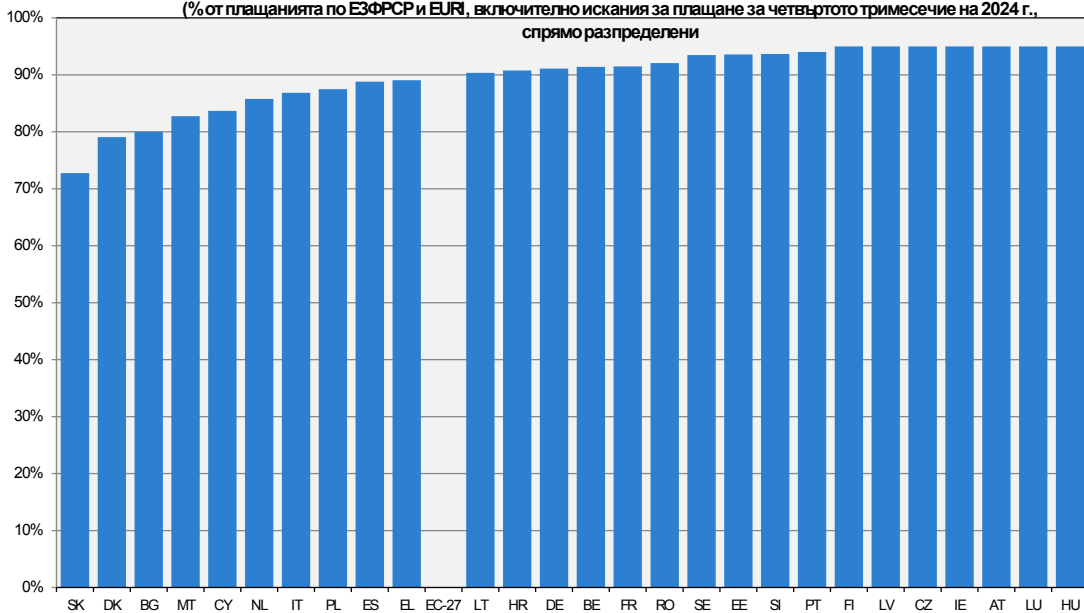
Коефициент на усвояване на средства от ЕЗФРСР за периода 2014—2022 г. и ЕЗФРСР за периода 2023—2027 г. по държави членки (графики 1а—1г):

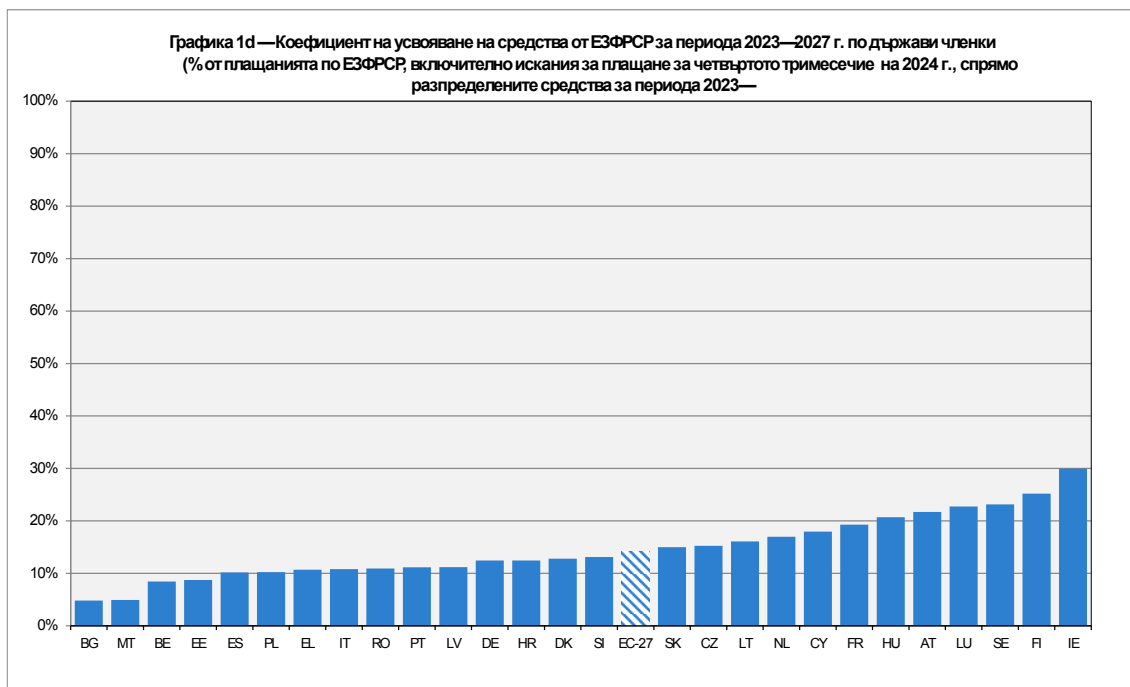

Графика 1б—Коефициент на усвояване на средства от EURI за периода 2021—2022 г. по държави членки
(% от плащанията по EURI, включително искания за плащане за четвъртото тримесечие на 2024 г., спрямо
разпределените средства за периода 2021—2022)

Графика 1в—Коефициент на усвояване на средства от ЕЗФРСР за периода 2014—2022 г. и EURI за периода 2021—
2022 г. по държави членки
(% от плащанията по ЕЗФРСР и EURI, включително искания за плащане за четвъртото тримесечие на 2024 г.,
спрямо разпределени

За подробности относно изпълнението на бюджета от страна на държавите членки и по области на политиката, както и относно използването на целевите приходи, моля, направете справка в приложения 14—17.

4. МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ

4.1. Увод

В съответствие със законодателството на ЕС и както през предходните години, разходите за селското стопанство за 2024 г. бяха подложени на цялостна система от контролни мерки.

Контролът се извършва от разплащателните агенции или от упълномощени органи, работещи под техен надзор, като се налагат ефективни, възпиращи и пропорционални санкции, ако проверките разкрият неспазване на правилата на ЕС. Освен това за повечето режими, които не са предмет на интегрираната система за администриране и контрол, освен първичните и вторичните нива на контрол трябва да се извършват и последващи проверки.

4.2. Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК)

В Регламент (ЕС) № 1306/2013, Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 на Комисията⁹ и Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията¹⁰, както и в Регламент (ЕС) 2021/2116, Делегиран регламент (ЕС) 2022/1172 на Комисията¹¹ и

⁹ ОВ L 181, 20.6.2014 г., стр. 48.

¹⁰ ОВ L 227, 31.7.2014 г., стр. 69.

¹¹ ОВ L 183, 8.7.2022 г., стр. 12.

Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173 на Комисията¹² се съдържат правилата за ИСАК..

В годишния отчет за дейността¹³ (ГОД) на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ за 2024 г. се съдържа подробна информация за разходите, обхванати от ИСАК, в приложение 7, част 2, А.2.3.а) (страници 144—148): Съответните компоненти на ИСАК са приложими и към мерките за развитие на селските райони, които се основават на площ или брой животни. Тези мерки включват, наред с другото, мерки за агроекология и хуманно отношение към животните, необлагодетелствани райони и райони с екологични ограничения и залесяване на земеделска земя.

4.3. Прилагане на дял V, глава III от Регламент (ЕС) № 1306/2013 и дял IV, глава III от Регламент (ЕС) 2021/2116 (проверка на трансакциите)

През 2024 г. се прилагаше системата за проверка на трансакциите, предвидена в дял V, глава III от Регламент (ЕС) № 1306/2013 и дял IV, глава III от Регламент (ЕС) 2021/2116. Това включваше система за последващ контрол, допълваща системите за секторен контрол, описани по-горе.

През 2024 г. службите за контрол на държавите членки извършиха проверки по отношение на операциите, по които са направени плащания през финансовата 2022 година. Годишните отчети за съответния период на проверка (юли 2023 г. — юни 2024 г.) показват, че държавите членки са завършили 89 % от планираните проверки в края на отчетния период за проверка. В резултат от тези извършени проверки бе установен процент на нередностите от 1,1 %.

5. УРАВНЯВАНЕ НА СМЕТКИ

5.1. Уравняване по съответствие

Основната отговорност на държавите членки е да гарантират, че трансакциите се извършват и изпълняват правилно чрез система за контрол и възпиращи санкции. Когато държавите членки не изпълнят това изискване, Комисията прилага финансови корекции, за да защити финансовите интереси на ЕС.

Уравняването по съответствие съгласно ОСП, приложимо през финансовата 2024 година, се отнася до законосъобразността и редовността на трансакциите. Целта е да се изключат от финансиране от страна на ЕС разходи, които не са извършени в съответствие с правилата на ЕС.

¹² ОВ L 183, 8.7.2022 г., стр. 23.

¹³ Годишният отчет за дейността на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ е на разположение на следния адрес: https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-report-2024-agriculture-and-rural-development_en

Подробности за одитите, извършени през 2024 г., могат да бъдат намерени в ГОД, таблица 2.1.2а).1-2 (страница 37).

Решенията за уравниване по съответствие, приети през 2024 г., включително финансови корекции в редица сектори, са изброени в ГОД, таблица приложение 7 – Част 3 А.б.1,-1 (страница 176).

Следните решения за уравниване по съответствие имаха финансово отражение върху бюджета за 2024 г.:

- Решение (ЕС) 2023/2494 от 15 ноември 2023 г. — ad hoc решение 72 ДЧ с потвърдена с решение нетна сума от 89,6 млн. евро в полза на ЕФГЗ и от 50,6 млн. евро в полза на ЕЗФРСР.
- Решение (ЕС) 2023/2492 от 15 ноември 2023 г. — ad hoc решение 72 УК с потвърдена с решение нетна сума от 0,9 млн. евро в полза на ЕЗФРСР.
- Решение (ЕС) 2024/1690 от 12 юни 2024 г. — ad hoc решение 73 с потвърдена с решение нетна сума от 130,5 млн. евро в полза на ЕФГЗ и от 78,8 млн. евро в полза на ЕЗФРСР.

След отчитане на изпълнението на редица решения на Съда на Европейския съюз в полза на държавите членки и освобождаването на спиранията на плащанията, общото финансово отражение на тези решения върху средствата беше 220,1 милиона евро в полза на ЕФГЗ и 115,9 милиона евро в полза на ЕЗФРСР.

Финансовите корекции в решенията за уравниване по съответствие до 2024 г. са подробно представени в приложение 18.

За Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2494 на Комисията и Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1690 на Комисията, поради относителния размер на корекциите в сравнение с brutния вътрешен продукт на някои държави членки, по искане на съответните държави членки Комисията реши, че следните корекции могат да бъдат платени на три равни годишни вноски.

Таблица 6

(в млн. евро; по текущи цени)

Номер на решение	Държава членка	Сума, подлежаща на плащане на вноски	
		ЕФГЗ	ЕЗФРСР
72	България	2,8	18,0
73	България	17,8	1,7
73	Румъния	10,6	30,7
73	Словакия	0,0	14,5

На 15 февруари 2024 г. държавите членки докладваха информацията от дължими суми, които трябва да бъдат събрани в края на финансовата 2 023 година. Те възлизат на 410,4 млн. евро за ЕФГЗ, ЕЗФРСР и Временния инструмент за развитие на селските райони (ВИРСР) и са представени в годишния отчет за дейността, таблица приложение 7 — част 3 А.б.2) -1 (стр. 179).

Останалата сума, която остава да бъде възстановена от бенефициерите в края на финансовата 2024 година, възлиза на 2 014 млн. евро за всички фондове. Финансовите последици за държавите членки при невъзстановяване по дела по линия на ЕФГЗ, ЕЗФРСР и ВИРСР в рамките на 4 години от датата на искането за възстановяване (за нови случаи¹⁴) или първично административно или съдебно заключение — РАСА — (за стари случаи), или в рамките на 8 години, когато възстановяването е отнесено до националните съдилища, възлизат на 31,1 млн. евро. През финансовата 2024 година приблизително 11,6 млн. евро са поети на 100 % от бюджета на ЕС¹⁵ за ЕФГЗ, ЕЗФРСР и ВИРСР.

5.2. Финансово уравниване

Преглед на решенията за финансово уравниване на сметките, приети през 2024 г., може да бъде намерен в таблица 7.

Таблица 7

(в млн. евро; по текущи цени)

Фонд	Номер на решението	Дата на приемане	Финансовата година	Деклариран и уравни разход	Засегнатата РА
ЕФГЗ	Решение (ЕС) 2024/1458	24.5.2024 г.	2023 г.	40 774,46	РА на всички ДЧ
ЕФГЗ	Решение (ЕС) 2024/2849	11.11.2024 г.	2023 г.	-1,49	4 РА на Обединеното кралство
ЕЗФРСР 2014—2022 г.	Решение (ЕС) 2024/1431	24.5.2024 г.	2023 г.	15 780,10	РА на всички ДЧ
ЕЗФРСР 2023—2027 г.	Решение (ЕС) 2024/1433	24.5.2024 г.	2023 г.	-10 845,47	РА на всички ДЧ
ЕЗФРСР	Решение (ЕС) 2024/2851	11.11.2024 г.	2023 г.	278,90	4 РА на Обединеното кралство

¹⁴ Случаи на нередности, за които не е установено първично административно или съдебно заключение (РАСА) преди 16 октомври 2014 г. В случай че РАСА е установено преди тази дата, случаите се класифицират като „стари случаи“.

¹⁵ Случаи, обявени за неподлежащи на възстановяване съгласно разпоредбата на член 54, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1306/2013.

5.3. Жалби, подадени пред Съда на Европейския съюз срещу решения за уравниване

Обобщение на делата, заведени в Общия съд и Съда, може да се намери в приложение 19.

6. ОТНОШЕНИЯ С ПАРЛАМЕНТА И С ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА

6.1. Отношения с Парламента

Европейският парламент (ЕП), заедно със Съвета, е част от бюджетния орган на ЕС. Поради това той е един от най-важните партньори на Комисията по бюджетни въпроси и съответно по въпроси, свързани с ЕФГЗ и ЕЗФРСР.

Три комисии на ЕП участват в обсъжданията и подготовката на пленарното заседание по бюджетни въпроси в областта на селското стопанство. Това са Комисията по земеделие и развитие на селските райони, Комисията по бюджети и Комисията по бюджетен контрол.

От 2014 г. Комисия по земеделие и развитие на селските райони предоставя становище относно процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Комисията по бюджетен контрол.

Комисията по бюджетен контрол (CONT) контролира правилното изпълнение на бюджета и изготвя доклада, в който се предлага на Парламента освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета и се отправят препоръки към Комисията или към държавите членки.

Европейският парламент освободи Комисията от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2023 година чрез гласуване в пленарна зала на парламентарно решение, взето на 7 май 2025 г.

6.2. Отношения с Европейската сметна палата

Европейската сметна палата (ЕСП) е външният независим одитор на Европейския съюз. Обобщение на констатациите и заключенията на ЕСП за финансовата 2023 година е предоставено в годишния отчет за дейността, точка 2.2 (страница 52).